

ACTA

NÚM. 2/2014

SESSIÓ ORDINÀRIA CELEBRADA PEL PLENARI DEL CONSELL MUNICIPAL DE PARTICIPACIÓ DE MEDI AMBIENT EL DIMECRES 28 DE MAIG DE 2014

A la ciutat de Cornellà de Llobregat, quan són les 18 hores del 28 de maig de 2014, es reuneixen al Castell de Cornellà, prèvia convocatòria realitzada a l'efecte en els terminis legalment establerts, els membres integrants del Consell Municipal de Participació de Medi Ambient que a continuació es relacionen, en sessió ordinària i primera convocatòria, sota la presidència delegada del Sr. Manuel Ceballos Morillo.

ASSISTENTS

Vicepresident

Sr. Manuel Ceballos Morillo, tinent d'alcalde i regidor delegat de polítiques d'Espai Públic i Medi Ambient

Secretari

Sr. David B. Calabuig Aracil, tècnic de Medi Ambient

Membres del plenari

Sr. Antonio Salmerón. Associació Naturalista de Cornellà.

Sr. Dani Gutiérrez. CCOO.

Sr. Andrés Salinas. Grup municipal PP.

Sr. Ignacio Flórez Barrón. FAVCO.

Sr. José Antonio Alvear Brito. FAVCO.

Sra. Virgínia Vallvé, tècnica de medi ambient

Altres assistents

Sr. Marc Tauste Fortuny. Confederació d'Empresaris.

Sr. Antonio Méndez. Siemens.

Sr. Segundo Poblador, cap de la Guàrdia Urbana

Sr. Albert Roig, arquitecte tècnic municipal

Sr. Rafael Hernández Diaz. WTC.

La Sra. Carolina Otero, ambientòloga, el Sr. Jaume Farré, del grup municipal CIU, la Sra. Gemma Gallofré de l'associació de comerciants, la Sra. Teresa López de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Sr. Jordi Portet de l'Esport Ciclista i el Sr. Joan Admetlla, ciclista, excusen l'assistència.

El Sr. Ceballos dóna la benvinguda a tots els assistents i passa a tractar els punts de l'ordre del dia:

1- Aprovació de l'acta del Consell anterior (13 de febrer de 2014)

No es fa cap observació al respecte.

2- Campanya de mesuraments del nivell del camp electromagnètic

El Sr. Calabuig explica que els camps electromagnètics (CEM) es propaguen en forma d'ona i que sempre hi ha hagut de forma natural (tempestes, el gir del nucli de ferro de la terra, les aurores boreals, el sol...) i, més recentment, d'origen artificial.

Les característiques més importants d'una ona són la freqüència i l'amplitud. Com més gran és la freqüència de l'ona, més energia transporta. Depenent de la freqüència de l'ona electromagnètica, les emissions o radiacions són ionitzants o no.

Les radiacions ionitzants transporten prou energia com per poder arrencar electrons dels àtoms de la matèria sobre la qual incideixen. Per tant, poden arribar a provocar danys (raigs X, raigs gamma...).

Les radiacions no ionitzants, com les línies d'alta tensió, els sistemes de radiocomunicació o la llum visible, no transporten prou energia per arrencar electrons dels àtoms de la matèria sobre la qual incideixen. Només en el cas que la potència sigui molt alta i el cos incidit es trobi molt a prop, les radiacions no ionitzants poden augmentar la temperatura del cos. És la tècnica que utilitzen els forns de microones per escalfar i/o descongelar els aliments

S'explica, amb l'ajut de gràfics, l'espectre de radiofreqüència segons longitud d'ona, freqüència, fons, energia del fotó... i més detalladament sobre els diferents sistemes de radiocomunicació (la ràdio AM i FM, la televisió, els telèfons mòbils, les xarxes wifi, els forns de microones...), tots els quals utilitzen ones electromagnètiques per transmetre i rebre veu, imatge i dades.

Es recorda que al mateix temps que es van desplegar, durant la dècada dels 90, les diferents xarxes de telefonia mòbil a tot el món, s'intensificà la preocupació ciutadana del risc que les radiacions d'aquests sistemes podrien provocar en l'ésser humà i el medi ambient. Es detallen algunes de les persones o entitats que difonen les possibles afectacions als éssers vius i organitzen les persones afectades per aquestes radiacions (Olle Johansson, "Salud Geoambiental", "Plataforma Estatal Contra la Contaminación Electromagnética", "Oikos ambiental" i "Asociación de Personas afectadas por productos químicos y radiaciones ambientales") així com algunes de les seves argumentacions (manca d'investigacions contrastades tot prioritzant el principi de precaució, causa de diferents alteracions en la salut humana...).

Des de les diferents administracions s'ha vetllat, per una banda, per assegurar que els desplegaments de la telefonia sense fil fossin suficients per poder desenvolupar les activitats socials i econòmiques i, per una altra, que aquest desplegament fos suficient, ordenat, sostenible i respectuós amb les persones i amb el nostre entorn.

La normativa vigent a Catalunya en relació amb els nivells màxims permesos d'exposició a camps electromagnètics és el *Reial Decret 1066/2001*. Els nivells indicats en el RD 1066/2001 són els mateixos que els indicats en la Recomanació del Consell de la Unió Europea de l'any 1999, els mateixos que els indicats l'any 1998 per l'ICNIRP (www.icnirp.de), Comissió Internacional sobre la Protecció respecte a les Radiacions No Ionitzants, equip d'experts científics independents creat per estudiar i elaborar recomanacions sobre la protecció davant de radiacions no ionitzants.

Es recorda, també, que la potència dels terminals de telefonia mòbil s'ha rebaixat en els últims anys des de 2 W a 0,25 W, o sigui: la persona que utilitza un terminal actualment rep, directament, vuit vegades menys de radiacions electromagnètiques.

S'expliquen les diferents tipologies d'espais d'exposició a camps electromagnètics segons es trobin a l'interior o exterior de l'edifici on està instal·lada l'antena.

S'informa que la Generalitat de Catalunya, amb la col·laboració dels municipis, els operadors i la ciutadania implicada, porta a terme diferents projectes per controlar l'exposició a possibles riscos:

- Pla d'Ordenament Ambiental d'Infraestructures (POAIR)
- Implantació de la xarxa SMRF (sistema de monitoratge de radiofreqüència) entre els anys 2005 i 2010. Es van instal·lar 300 equips en 184 municipis de Catalunya, dels quals dos es troben a Cornellà de Llobregat, concretament en el terrat del Centre Cultural Joan N. Garcia-Nieto i en el terrat de l'escola Els Pins.
- Ampliació de la xarxa SMRF amb 100 equips més (en projecte).
- Lloc web de la Governança Radioelèctrica, on es pot consultar totes les mesures efectuades fins al moment, informació de CEM, normatives al respecte, estudis científics sobre CEM i salut...
- Cessió d'equips portàtils per al mesurament d'equipaments i espais exteriors. Concretament, se cediran equips portàtils de mesura a 26 nous municipis, entre els quals es troba Cornellà de Llobregat. La cessió, mitjançant conveni, serà fins al 31 de desembre de 2104 i es portaran a terme mesures, prioritàriament, en 71 llocs sensibles de la nostra ciutat, com centres educatius, socials o sanitaris.

Així mateix, s'informa que totes les mesures efectuades des de l'any 1997 fins a l'actualitat a través de la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya es troben per sota dels nivells normatius i de referència recomanats pels diferents organismes internacionals per a la població.

Es considera que en els indrets d'accés al públic és molt difícil que es puguin superar mai aquests valors de referència. Es mostra la taula resum de nivells mesurats durant l'any 2013 amb els equips portàtils en diferents municipis catalans (4.019 mesures a 1266 llocs).

D'altra banda, s'informa que es poden consultar les ubicacions i la informació relacionada de totes les antenes que actualment hi ha instal·lades a través del web de la Secretaria d'Estat de Telecomunicacions i per a la Societat de la Informació del Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme.

Es mostra el mapa de totes les antenes de telefonia mòbil que hi ha instal·lades a la nostra ciutat el maig de 2014.

També s'informa que, el passat 29 d'abril, el Congrés dels Diputats va donar llum verda a la nova *Llei 9/2014, de telecomunicacions*, Aquesta llei es planteja com una acció estratègica necessària per poder desplegar la xarxa de telecomunicacions, però, al mateix temps, incorpora reformes estructurals que han generat molta polèmica, com, per exemple, el dret dels operadors de telefonia a l'ocupació del domini públic i privat quan sigui necessari per a la instal·lació de la xarxa o la no obligació d'aportar documentació o informació a les administracions locals si ja l'han facilitat al Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme

I, per últim, s'explica que es pot consultar molta més informació relacionada amb els camps electromagnètics als webs de la Diputació de Barcelona i de l'Organització Mundial de la Salut.

Per part dels assistents es fan les següents aportacions:

- El Sr. Alvear es queixa de la desaparició del control municipal de la instal·lació d'antenes en el cas que s'aprovi la *Llei 9/2014* i comenta que actualment cobren les indemnitzacions de les instal·lacions d'antenes els propietaris dels edificis on s'instal·len, però que els que reben les radiacions més intenses són els habitants dels edificis propers.
- El Sr. Ceballos destaca que l'Ajuntament vetlla en tot moment per la qualitat ambiental i que per això augmentarà el control administratiu de les radiacions electromagnètiques, encara que hi hagi evidències que les mesures del CEM fetes fins ara no hagin superat mai els límits normatius

- El Sr. Flórez destaca les feines de control i seguiment que han dut a terme les associacions de veïns, com, per exemple, mesures de camp del CEM, que han motivat, fins i tot, el canvi d'ubicació d'algunes antenes de telefonia mòbil.
- El Sr. Hernández sol·licita que es facin mesures del CEM al World Trade Center, ja que s'han instal·lat molts sistemes wifi en tot el complex, incloent-hi la plaça de la Pau.

3- Resultats del projecte d'estalvi energètic en equipaments esportius municipals

La Sra. Vallvé informa que, dintre de la política energètica municipal, el més destacable és el control i seguiment que s'està efectuant amb la comptabilitat energètica des de fa poc més de dos anys, a través d'un programa específic on es recull tota la facturació municipal dels consums de gas, electricitat i aigua i que facilita el treball conjunt amb el departament Manteniment i Serveis per trobar oportunitats de reducció de tots els consums, però també amb altres departaments com Educació o Esports.

Aquest programa permet analitzar els consums detallats de tots els equipaments municipals i de l'enllumenat públic, a més d'elaborar informes on s'analitzen diferents qüestions energètiques.

Com a data important, es destaca que el 65% del consum d'energia correspon als equipaments municipals i es detallen consums per tipologia d'edificis (Informe anual 2012): 34% educació, 16,9% piscina, 13,9% altres d'esports, 12,8% oficina, 12,5% cultural, 0,5% sanitari, 9,3% altres.

Es recorda que, en data 25 de setembre de 2008, l'Ajuntament s'adherí al Pacte d'Alcaldes i en data 29 de setembre de 2010 s'aprovà, al Ple municipal, el Pla d'acció d'energia sostenible (PAES), que comprometia l'Ajuntament a assolir aquestes fites per a l'any 2020: 20% de la reducció de gasos d'efecte hivernacle, 20% de l'augment d'eficiència energètica i 20% de la contribució d'energies renovables.

Una de les accions que s'incorporaren en el PAES fou l'acció 1.1.1.2 (fer auditories energètiques a les escoles). Per assolir aquesta acció s'està desenvolupant el projecte Euronet 50/50 a escoles de Cornellà amb els objectius d'estalvi energètic i econòmic i la reducció de gasos d'efecte hivernacle.

A causa de la poca capacitat d'inversió actual, es prioritza la necessitat de canvi d'hàbits, en què el projecte Euronet 50/50 (projecte que començà a funcionar a Alemanya i que a Espanya s'inicia al 2008) pot esdevenir una bona eina per als municipis, ja que:

- Disposa d'una metodologia senzilla que permet estalvis en els consums.
- Permet la col·laboració estreta entre l'Ajuntament i els usuaris dels equipaments municipals.
- Implica treballadors municipals de diferents departaments.
- Esdevé un bon exemple per a la ciutadania implicada.
- Permet compartir experiències amb altres municipis.
- Contribueix als compromisos que té l'Ajuntament en temes energètics per mitigar el canvi climàtic.

Per a portar a terme aquest projecte s'han signat convenis amb cadascuna de l'escoles implicades. En aquest conveni l'Ajuntament es compromet a:

- Participar en el recorregut energètic.
- Proveir dades sobre el consum de gas i electricitat.
- Participar amb un representant a l'equip energètic.
- Retornar el 50% dels estalvis a les escoles, com, per exemple, en l'hort de l'escola Antoni Gaudí o en alguns materials per al laboratori de ciències de l'escola Dolors Almeda.

- Fer difusió a altres escoles i a la ciutadania (a través dels mitjans de comunicació municipals).
- Organitzar activitats extraescolars.
- Formació al professorat.

A continuació es detallen els principals estalvis assolits amb el projecte Euronet 50/50 a escoles de la nostra ciutat:

- Escola Abat Oliba 4.401,37 € l'any 2010 i 3.662,40 € l'any 2011, que correspon a la reducció total d'emissió de 22,6 tones de CO₂
- Escola Dolors Almeda: 5.496,27 € l'any 2012 i 6.655,19 € l'any 2013, que correspon a la reducció total d'emissió de 27,7 tones de CO₂

A més, es detallen, amb percentatges, les reduccions dels consums d'energia o gas. Aquests estalvis s'han aconseguit mitjançant la posada en marxa de petites inversions (millora d'aïllaments, instal·lació de regletes d'endolls...) i mesures de difusió (cartells que recorden que s'han d'apagar els llums quan no hi ha ningú, senyalització d'interruptors...).

També s'informa que en aquests moments s'han engegat noves experiències similars, concretament:

- A les escoles Mare de Déu Montserrat, Sant Ildefons i Antoni Gaudí
- A cinc equipaments esportius municipals (CF Almeda, Petanca Bonanza, Estadi Municipal, Pavelló Can Carbonell i Piscina Millars)

S'informa que durant el primer any s'ha constituït l'equip de treball, s'ha fet el recorregut energètic i l'avaluació energètica de les instal·lacions, s'han monitoritzat els consums energètics i s'ha elaborat un pla d'acció. Els resultats obtinguts als equipaments esportius l'any 2013 han estat:

- Pavelló Can Carbonell: estalvi de 170,06 €
- Petanca Bonanza: estalvi de 2.611,97 €
- Estadi municipal: estalvi de 2.362,72 €
- Piscina Millars: estalvi de 2.697,38 €
- Camp Futbol Almeda: augment de 5.962,71 €

En total ha suposat una minva de 14,6 tones de CO₂ i es detallen les reduccions o augments dels consums d'energia o gas per a cada equipament.

S'informa que les accions previstes de portar a terme properament seran:

- Actuacions de sensibilització: adhesius, cartells, informació als usuaris, responsable energètic, etc.
- Aturada de calderes a l'estiu
- Aplicar protocols energètics a les oficines (temperatura, ventilació, ordinadors, etc.), al bar, en la neteja d'espais, etc.
- Modificar horaris d'entrenaments, disminuir nivells d'il·luminació i distribució de focus, etc.
- Petites inversions: enllumenat de baix consum, separació de la línia elèctrica per evitar *stand-by* del marcador de la pista de bàsquet, millora d'aïllament de la caldera, etc.

Moltes d'aquestes accions són proposades pels usuaris i usuàries de les instal·lacions.

Per últim, s'informa que s'encetarà un altre projecte 50/50 a la biblioteca Marta Mata, experiència pionera en la nostra província.

Per part dels assistents es fan les següents aportacions:

- El Sr. Alvear es queixa que els actuals encaminadors de telefonia domèstica no permeten desconnectar l'*stand-by* sense desconnectar la línia fixa telefònica.

4- Informació general

Setmana de l'energia

La Sra. Vallvé explica els actes que es portaran a terme a Cornellà amb motiu de la Setmana de l'Energia, que s'han emmarcat amb l'eslògan "Cornellà batega amb energia":

Encara que la celebració de la Setmana de l'Energia Sostenible es portarà a terme a tot Europa del 23 al 27 de juny, a Cornellà es faran activitats per promoure l'estalvi energètic i els tipus d'energia més sostenibles al llarg dels mesos de juny i juliol.

La primera de les activitats tindrà lloc el 2 de juny a la tarda, a l'associació de veïns de Sant Ildefons. S'ha programat, com a part de la Setmana Cultural del barri, una xerrada sobre estalvi d'energia a la llar a càrrec del grup Baix Llobregat de la cooperativa Som Energia.

Les activitats per a tota la família començaran el dissabte 14 de juny amb una visita ambiental a l'Estadi del RCD Espanyol, on es podran visitar l'estadi i la seva coberta fotovoltaica, la més gran del nostre municipi. Es finalitzarà la visita amb una mostra de vehicles elèctrics municipals i amb la visita a l'Estadi Municipal, que disposa de plaques solars tèrmiques.

S'informa que la gimcana popular de Festa Major d'enguany, que es fa el 20 de juny, té com a temàtica la conservació del medi ambient i comptarà amb un joc sobre l'estalvi energètic i les energies renovables.

La piscina Can Millars, equipament esportiu que ha participat en el projecte Eficiència Energètica als Equipaments Esportius, també participa a la Setmana de l'Energia Sostenible amb una jornada lúdica el 19 de juliol a la tarda. Es faran activitats a l'aigua i també tallers perquè els més petits aprenguin a estalviar energia d'una forma divertida i coneguin fonts d'energia renovables.

A més a més, les escoles del municipi que estan treballant projectes d'estalvi energètic també se sumen a la celebració de la Setmana amb tallers educatius sobre energies renovables i canvi climàtic.

Lliurament de premis del XIV Concurs de Fotografia Amateur de Medi Ambient

El Sr. Calabuig recorda que el proper dimecres 4 de juny, a les 19 hores, a la biblioteca Sant Ildefons es lliuraran els premis del concurs de fotografia i s'inaugurarà l'exposició de les millors fotografies presentades. Es confirma les bones dades de participació: 60 autors amb 164 fotografies i la bona qualitat que presenten la major part de les obres presentades.

5- Precs i preguntes

Per part dels assistents no es fa cap aportació més.

Finalitza la sessió a les 19.15 h.

El secretari